

A' ROMAITSÁSZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK; KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult **BÉTSBŐL** Kedden 9. Oktoberben 1792.

B E T S.

Ez az Auszriai minden örökös birodalmak' vá-
rosainak kevély Királynéja *Béts* városa, miolta a'
Fels. Koronás Fejedelmeknek a' maga kebelében a'
Burgban ismét téli szállást adott, ennek neimesebb
lakossai is az ólta szemlátomást számosodnak, és
a' falusi tsendes helyeket, a' szüntelen való tár-
salkodásokkal és egyéb ezen nagy világhoz alkalmaz-
tatott városi gyönyörüségekkel tserélik fel. Itt az
idegen fő Uraságok száma is naponként neveke-
dik. A' főbb Lengyel Familiákból nevezetesen
igen sokan keresik itten tsendes lakásokat, kiknek
isak ábrázatjok állásából is az ő nyilván való bé-
kételenségeket, és hazájok szerentsétlenségén való
kezes:

keserveket olvashatjuk. Az ő gondolkodásoknak módja még most is különböző. Némelyek az égig magasztalják az ő Királyokat, mások minden gyalázatokat elmondanak rólla.

Fels. Urunk neve napját a' múlt Tsötörtökön egéfsz *Béts* városa, az ő Felsége sok elztendőig tartó szerentsés uralkodásának igaz szivből való ohajtásával öfzve foglaltatott méjjséges tsendes halgatással, inneplé meg. A' Fels. Tsászárné egyedül adatott a' maga öjömének külső jeléül, az *Augar* tenhez ragasztatott kiss kerteskében egy *nyúl és fátzán* vadászatot, és egy ezen alkalmatosságra készült *vígjátékot*; az Udvarnak bástya felől lévő folyasói felébe épült kiss kerteskét pedig megvilágosíttatván, ennek végében egy igen szépen rogyogó illuminált állást készíttetett vala, mellynek közepe táján, az ő Felsége Kedves élete párjábak övig való képe, sok egyéb Fejedelmi ékeségek között szemléltetik vala.

Közelebbről minden Dikastériumokhoz az az ujj jelentés küldettetik az Udvari fő Kantzelláriától, hogy a' *Szisztovi* békekséges traktának egyik punktuma szerint, a' Törökökkel való kereskedés ismét meg ujjíttatni, és a' Török háboru előtt fennállott *Paszaróvitz*i kereskedés béli trakta ismét előbbeni lábára vissza állíttatni fogna, a' melly végre már a' Ts. Kir. Követ Báró *Herbert Konstantzind-polyban* a' Török Tsászártól ki-is nyerte azokat a' *Iermánokat*, Tsászári parantsolatokat, mellyek által ezen dolog a' *Belgrádi* és *Widdini* Basáknak's az *Oláh Orszógi* Fejedelemnek, a' kereskedéshez tartozó minden rendelésekkel együtt, tudtokra adatatik.

A' *Chotzimi* történetről nem vettünk még semmi bizonyost, kétség kívül, ha lett volna valami belölle, eddig a' mi *Csernovitz*i szorgalmatos Levelezők nem felejtkezett volna el rólla. Sőt egy
Szeben

Szedeni közelebb költ Levélből azt olvassuk, hogy a' *Chotzim* mellett egy darab időtől fogva nagy számmal fokadozó Törökök, látván hogy a' várnak által adattatását híjába várják, *Ismail* és *Brajla* felé téli szállásokra elszéledtenek. — Ugyan ezen tudósítás szerint *Oláh Országban* igen erősen kezdi a' pestis ismét pusztítani az embereket, és csak *Bukerestben*, mellynek lakosait 40 ezernél feljebb nem igen lehet tenni; minden nap 70 és 80 emberek halnak meg. Azt mindják, hogy ezen ostor nem régiben már annyira szűnt vólt, hogy tökéletes megszűnése gyaníttatván, minden gond nélkül vóltanak az *Oláh Orzági* lakosok, és ezen ő gondolatlanságok által okozódott, hogy a' pestis ismét ennyire elhatalmazott.

A' 2 Magyar háza-béli tudósítások.

Kolozvár. — Az Erdélyi nagy Fejedelemségnek Státusai Kegyelmes Fejedelmeknek 500,000 R. forintokat, 1000 ujj katonákat, és 400 lovakat ajánlának hadi segítségül — *Præstiti Homagii donumul* pedig Fels. Urunknak 40 ezer, Fels. Alszyonyunknak pedig 20 ezer R. forintokat. (A' *Hirmondóban* ugyan két ezer ujj katonák olvastatnak; de nekünk csak ezerét irtanak.)

Pest. — A' *Budai Magyar jádzó társaság* Sept. 26 dikán utóljára egy szomorú *Dramát* jádván el, ezzel ditséretes fáradozásnak másodikszoris véget vete, és a' Téatrom ajtait miányajunknak szomorúságára bé zárá.

Remetén Szepes V. megyében egy szegény bányász feleségének egy hással 2 gyermekei születetvén, és magának teje elszűrvén, egy fejős ketskének lábait öltözve kötözte, és tsetsemőt ennek tejével máig is neveli. A' szegény ketske már annyira hozzá szokott ezeknek szoptatásához, hogy mi helyest őket látja, önként mindjárt lefekszik eléjükbe.

Örömmel értettük az ide alább következő Levélből, hogy *Ketskemét* Városában a' zörgetőknek, az Ur' régen bé-záratva lévő edgyik ajiája ismét meg nyitvatott légyen. Vagyon itt már igen régtől fogva, R. *Catholicum*, *Reformatum*, *Görög*; sőt *Sz. Sándor* Templom - is,

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Ketskemét 30. Sept. — „ Mai napon legeltette először Tiszteletes *Venich György* Ur, Krisztusnak az *Augustana* Vallás követő azon kiseded nyájat-káját, melly *Ketskeméten* ez előtt 150 elztendőekkel akolba záratván, az időtől fogva minden lelki vigasztalás, és Pásztor nélkül szükölködik; 's eledeleért kiáltoz vala. A' meg irt Híveknek még tökéletességre nem vitt Templomok előtt fel vont Sátor alatt tartaték először Isteni tisztelet; melly alkalmatossággal fel vévén az említett ujj Pásztor, *Jeremiás Proph.* XXXIII. R. 10. 11. és 12-dik ezen Verseit: (*Azt mondja az UR még jövőendőben hallatik ez helyen &c. &c. Azt mondja a' Seregeknek Ura, még ez puszta helyen, melly emberektől, okatlan állatoktól meg-fosztatott, és minden ő Városiban Pásztoroknak hajlékok leszén, kik az ő juhokat letelepitik*) 's egy ékes Magyarsággal készült rövid de igen fontos beszédet tartván, a' jelen lévő Bátor *Auffszez* Generális Ur ő Nagysága éléte Párjának, a' R. Cath. és Ref. *Ketskeméti* Tanácsos Uráknak, az *Ahitatos* Oskola béli Szerzeteseknek, és a' tolyongó csoportozással külső helyekről is öfzve se-reglett

reglett számos népnek szemeiből öröm (tseppeket farsara-ki, akkor kivált képpen, midőn elevenen lefestette, mi-képpen változtatott az hátra lépett ezteendőben a' Keresztények közt uralkodott izetlen gyűlölség, nagy emlékezetű, és késő maradéknak sziveikben-is fent maradandó Kegyelmes Tsászárr II-dik JOSEF által örökös, és felbonthatatlan költsönös szeretetté. Ha valahol, bizonyára Ketskemét Várossán (a' mint már a' *Kurirnak* hízelkedés nélkül ditsekedtem) másoknak-is példájokra gyökeret vert ezen Vallásbéli szeretet, mellynek elegendő záloga tsak az-is, hogy ezen Isteni tiszteletnek első zsengéjén a' Refor. Kántor hét Tanuló Ifjakkal angyali hármóniával énekelvén, egészsz a' meg-elégedésig gyönyörködtette a' jelen lévőeknek füleit, Kettőztetni fogja reménlem ezen örömet leg-közelébb réánk jövő Oktobernek 14-dik napja, midőn a' Templom fel-szenteltetés fog tartatni. „

Somogy V. megyéből Ifjándiból Oktob. 4. dikién. — Tsak el-tsudálkoztunk rajta, a' midön tegnap a' *Magyar Kurirban* olvasók, hogy *September Erdélyben* már hóval forgatta magát: de még jobban kellett szem-száj tájva bámulnunk, a' midön ma reggel álmétkodó szemekkel kellett néznünk a' még Mezei Veteményeinktől takaratlan földünket hótól bé-borittatva lenni, melly nézés is sokaknak nállunk keserves szemlélésre fordúlt, mivel minden Kukuritzáink szedetlenek, a' Hajdinaink is aratatlanok, vagy-is mondanom kellene, többnyire éretlenek, és a' múlt éttzakától el-rontattak lévén, a' Gabonának naponként fellyebb hágó árrát látni kéntelenítettünk, tartunk is tőlle, ne hogy a' szüntelen való esőzés miatt az időtől ki rekesztessünk, mivel ötven hóld szántó-földek között alig láthatni kettőt el-vetettet. A' sok esőzés okozta azt is, hogy a' *Dráva* nagyon meg áradt, és ha tovább is így tart, félő hogy ki öntvén, Horvát szomszédainkat, hozzánk ne szorítsa kenyérért. — A' *Vér-has* nállunk, és a' körül lévő Helységekben is nagyon uralkodik. „

„ A' közelébb múlt nyáron *Gardony* nevü szomszéd Helységben egy jó Gazda Polgár felesége meg háborodott az eszében, és azon nyavallya miatt még most is földön futó; a' közelébb múlt *Szombaton* estve pedig ugyan szomszédáságunkban *Kardakúti* helység mellett lévő *Kortsmán*, egy ifjú *Kömives Legény*, (holott is társával dolgozott) kártyázás után midön el-aludt volna, a' tarsa nyakában egy pohár hideg vizet öntvén, fel ugrott, tántolni kezdett, és azólta eszére nem jöhet, sőt hova tovább mind jobban jobban bolondúl az elméjében. — Még mikor ezeket írom, dél előtt t. i. 11 órakor, nem szünt-meg a' hó, mint szinte derek télen esni. „

Frantzia Ország.

A' *Frantzia Nemzeti Conventnek* a' vala leg-első lépése, a' mit mindenek előre már régen gyantottanak. A' *Királyi méltóság* a' leg-első ülésben el-törölteték.

A' *Jákobiták* úgy tudták a' magok ügyét ezen új *Nemzeti Convent*' tagjainak valófztásában vinni, hogy az el-oztott *Nemz. Gyűlésnek* a' magok *Jákobitaságokról* esmeretes tagjai többnyire a' *Nemz. Conventnek* - is tagjaivá valófztatnának, és az *Ország Departamentomjaiból* - is ilyenek küldettetnének.

Mint gyűltenek légyen öfzve *Sept. 20-dikán* a' *Deputátusok* a' *Királyi Kert' Kastélyában* a' magok biztos *Leveleknek* bé-mutatására — mi képpen formálták magokat *Nemzeti Conventté* — és mitsoda tzerimoniával foglalták-el a' *Nemz. Gyűlésnek* palotáját *Sept. 21-dikén* dél előtti $11\frac{1}{2}$ órakor, mind ezeket már a' közzelebbi postán meg-irtuk vala. — Ezen első ülésében a' *Nemz. Conventnek* sok olyan dolgok forgattanak előbb fenn, mellyek egy *27 Milliónyi* fejeből álló nemzetet repräsentálni, képzeltetni akaró, és magokat tsupa *Solonoknak* gondoló kép viselőkhöz éppen nem ilhetett. Itt következnek *Mánuelnek* az eddig vólt *Párisi Prokurátor* -
nak

nak egy néhány szovai, mellyekről a' többekre is lehet itélni.

„ Az ő itélete szerint „ — így szoll *Mánuel* — „ ezen *Nemz Conventnek* foglalatozásai, fontos-ságokra nézve az Isteneknek bőltsességét kívánnyák, a' minthogy csak nem ezeknek hatalmából is részesítik a' *Nemz. Conventet*. Midőn hajdon *Cynés* a' *Romaiak* Tanátsába bé-lépett, minden felé Királyokat gondolt maga körül szemlélni. Ha én ezen *Conventről* ilyen fel-magasztaló hangon szollanék, bizonyosan magunkat bántanám meg. A' mi dítsekedésünk csak az, hogy *Polgárok és Philosophusok* vagyunk,

— — — Szükség, hogy a' *Nemz. Convent Præsidente*, egyszersmind egészsz *Frantzia Ország Præselsének* tartattassék. Az én kívánságom tehát az — hogy a' *Thuilléria*-béli Nemzeti palota az ő lak-hellyévé rendeltessék — hogy ő olly jelekkel körül-vétetve jelennyék-meg a' közönséges helyeken, mellyek az ő szeméjének mi-vóltát (*Characterit*) még megszíról ki-jelentsék — és hogy ezen palotába való bé-jöveletekor előtte minden *Polgárok* fel-áljanak. „ — (Már ezek igen sokak vólnának *Pétion* Uramnak. De millyen plánum szerint ki-tsinálták ezek az emberek előre a' magok factiójokat! Lehetetlen, hogy ezek a' történetek bennünket a' régi *Romai* változásokra ne emlékeztessenek.)

Tsak ugyan nem nyere ezen alkalmatossággal semmit a' *Mánuel* mesterséges tsalárdsággal ölzve szót-főnt beszéde, és az ő tsupa cerimoniákra tzé-lozó és az egyenlőséggel ellenkező jovallásai az egészsz *Conventtől* meg-vettetének. Az után némely apróságok után *Minister Danton* kezdett a' beszéd-

[hez,

hez, mellyel nagyobb dolgokon való vételkedésre adott alkalmatóságot. — „En, — *így szól ezen Minister* — „ az ágyuk dörgései között, és olly időben, midőn a' nép a' Despotismust a' földre verte, vétettetvén fel a' Ministeriomba, jelen-tem, hogy most nem úgy szólok mint Minister, hanem mint a' népnek Repräsentánsa. „ Az ezen gyűlésben még eddig elő-hozatott dolgok, éppen nem olyanok, mellyekkel egy *Nemzeti Conventnek*, leg-első ülésében is foglalatoskodni kellene. Az első ki-adatandó Dekretomnak — *így mond* — annak kell lenni, melly által ki-jelentésék, hogy csak egyedül az a' *Constitutio* állhat meg, a' melly a' népnek első gyűléseiben (a' mellyekben a' Nemzeti Deputátusoknak valóztatásáról első szó szokott lenni) fel-vétettetett. De e' még nem elég. A' rendeletlenségtől minden felé körül vagyunk vétet-tetve. A' Törvényeknek éppen olyan iszonyítóknak kell lenni, mint a' milyen nagy vala a' népnek mérge. A' tulajdont, és a' személyes bátorságot a' Nemzet oltalma alá kell venni. „ — A' Ministernek ezen szövei fontolás alá vétettetvén a' következő 4 Artikulusok Dekretom által meghatározatának. u. m. — „

1-ben.) Hogy más Constitutiót fel-állítani szabad ne légyen, hanem csak azt, mellyet maga a' nép, a' maga első gyűléseiben meg határozott.

2-szor.) Hogy a' személyes bátorság, így szinten az örökség és a' szorgalmatosság által szerzett tulajdon, a' Nemzetnek oltalma alá vétettség.

3-szor.) Hogy a' mostan senk-álló Hatalmaknak és adóknak nemei Frantzia Országban, bizonytalan ideig, meg-maradjanak.

4-szor.) Hogy a' Királyi Méltóság el-töröltésék.

Ezen utolsó Artikulusnak hallására egy minden jelen lévőknek öröm-kiáltása által telék el az egész palata.

Páris 24. Sept. — Az első lépéséhez hasonló tüzzel folytatta a' *Nemz. Convent* a' következő napokon-is a' maga üléseit, és a' Királyi méltóságnak el-törlése által bé hozattatott *Republicai* Uralkodás-formájának tökéletesítésére fordította minden igyekezetit. Az 1. ső Nemzeti Gyűlésnek ideje alatt minden közönséges Acták ilyen datum alatt tétetnek közönségeslé: a' *szabadságnak első vagy, második esztendejében.* A' datumnak ezen formája így tartott a' 2. dik Nemz. Gyűlésnek ideje alatt is a' múlt Augustusnak 10. dikéig, a' midőn erre a' formára változott által: a' *Szabadságnak és Egyenlőségnek esztendejében.* Most már minden Actáknak *datuma* ez: a' *Frantzia Republicának első esztendejében.* Ennek így létét Sept. 22. dikén határozza-meg a' *Convent.*

Hasonló módon meg-változtatott a' közönséges petsét-is. Ezen már most egy hegyess törre függesztetett szabadság Sapkája izemléttetik, a' melly alatt ezen szavak olvastatnak: — *A' Frantzia Republica.* A' vólt kívánsága némellyeknek, hogy a' Kokárdákból a' fehér pántlika, és a' Liliom mindenünnen el-töröltésék: de erre az okosabbak azt felelték, hogy az ilyen apróságokat a' módik áru-lójára kelletik bizni. Meg-határozatott ellenben az, hogy minden *Publicum*-béli (*Administráns*) és Birói hivatalok, és Városok elölljárói meg-változtattassanak.

Hofszas vetélkedésre adott a' következő kérdés alkalmatosságot: — „tsak a' Törvény tudók között kellesék é a' Birákat valóztani, vagy pedig minden külömbség nélkül, minden Polgárok között? — *Payn* (Pén) *Tamás*, az a' híres *Amerikai Anglus*, kinek a' Frantzia Révolutiórról *Burke* ellen írott írásai, még *Angliában* is nem kevés zavarát okoztanak a' nép között, maga nem tudván a' Frantzia nyelvet, egy jelen-lévő tolmácsa által, ilyen értelmét adá ezen kérdés iránt: — „A' kik „ — úgy mond — „ az igazságot ki szolgáltatták,

ják, azoknak a' Törvényeket ismerni kell; hogy az ember a' Törvényeket ismerhesse, őket tanulni kell; a' Törvényeknek tanulása a' máj világhan még nem könnyű, és nem közönséges dolog: következképpen a' *Birói Hatalom* a' népekn annál hefzosabb fogva lenni, mennél törvény tudóbb embereket nyerhetne a' maga Biráivá. „

Ezen értolme *Pénnek* nem nyere leg-kisebb helybe hagvett is. Mások igen sok kedvetlen dolgokat be-fzelleitenek a' törvény-tudókról, a' *Sicantokról*, és különösen a' *Procurátorokról*, mellyeket önként nem kívánunk ide le irni. Azt is erősitették a' többek között, hogy két *Procurátorok* nevetség nélkült egy másra nem tekinthetnének. Meg határoztaték tehát, hogy a' *Birák*, a' *Polgárok* között, minden különbség nélkül változtathaisanak.

Párisnak a' *Thélléria* körül lévő osztálja Sept. 22-dikén estve, sákja világnál, és a' maga Prae-felsét minden útzákon iszonyu lármás processióval kísérgelve, a' Királyi méltóságnak el-töröltetését, és a' gyermek *Frantzia Respublicának* csak az előtt egy néhány órákkal való születését, közönséges-se-jette. — Ez nap olvastatott fel a' *Nemz. Conventben* *Frantzia* Generál *Kellermannnak* egy tudófitása, melly a' *Frantzia* fő tábortól *Dámpiere* mel-lől Sept. 21-dikén estvéli 9 órakor indúlt, és a' mellynek ez a' foglalata: — „

„ Tegnep u. m. Sept. 20 dikán az ellenség az én *Avángárdáimnak* Vezérére Gen. *Desprézre* rén-ütven, ez, magát igen szemesen és bátran óltai-mazva, hozzám vízfiza nyomúlt. Az ellenség igen nagy számmal és egy néhány hadi rendekben ruk-kolt elé-felé, mellyeknek Gen. *Valence*, ki előttem egy dombon feküdt, igen sokáig ellent állott. Meg haladván végre ezen Generált hófzfas fard-sága után az ellenség, az után az én *Sergeimnek* jobb szárnya mellett igen nagy és sűrű ágyuzással kezdett előbb nyomúlni. Ekkor én is hadi rendbe kezdtem az aiatam valókat szedni, és noha nem remél.

reméltem vala, hogy a' paszszusokon olly nagy számu ellenség nyomúlt légyen bé, tsak ugyan reggeli 7 órától fogva egész estvéli 7 tig kínáltam ötet az ütközettel, de ezt néki el fogadni nem tettvéa, 14 órák alatt szüntelenül tartó ágyuzás közben nyomúlt előbb-előbb. Ezen ágyuzás által nékem is fok deréb katonáim estenek-el: de azt mondják, hogy az ellenség vesztése is igen nagy volt; különösön fok kárt vallottanak az ő lovasai és ágyuzó Sergej. Az én táborom estvéli 10 óráig a' maga fekvéséből nem mozdult-ki, melyet én ekkor meg-indítván, az ellenségnek jobb szárnya felöll szállítottam ismét meg. Mind ezeket az ellenség még ezen óráig szabadon engedte tselekednem, a' nélkült, hogy réám támodott volaa. Az ágyuzás közben egész szor embereimet leomlani tulajdon szemeimmel néztem, a' midőn egy ellenséges lövés által 3 puskaporos szekereim tüzet kapván, a' levegőbe fel vettek. Alollam és a' mi ágyuzóink Májorja *Desfarenne* aloll, ugyan azon egy golyóbis által lövettettek-el lovaink. Elhullott barátaink között, kiket minnyájon keservesen siratunk, mindenek felett sajnáljuk egy szabad akaratu Gránát. Bataliónnak vitéz Oberflájtinántját, *Dormiert*. — „Ezen történet alatt Gen. *Dumurier* maga is nállam volt az én Battériájimon, de ő is a' meg-támodtatástól félvén, nem hivhatia minden Sergeit segítségemre. Az én vesztésem valami 250 meg-öletettekre és meg sebesedettekre mengyen. Közelebről fok árvákat és özvegyeket fogok haza-felé hotsáttani, a' kiknek fegedelmet kérek. — *Kellermann*.

Ez eddig a' *Kellermann* tudósítása, a' melyben ugy láttzik, maga meg-valja, hogy ha szintén szembe nem szállották is az *Egyesült Sergek* a' Frantziákkal, így is fok kárt tettek nékiek, és egy szoross erdős paszszuson, a' főbbik Frantzia tábornak szeme láttára költöztenek-bé a' sík térségekre, melly által a' Frantzia Sergeket, a' mint

mint akartanak, meg-kerülvén, a' balmok tetejéről, eröss Sántzaikból ki-mozdították. — Ezen történetről még eddig bizonyos tudósításaink nem érkeztenek. Kétség kívül ezek, ha meg-érkeznek más-féle képpen fognak hangzani. — Itt következnek két tudósítások, egyik *Rheimsból*, a' másik pedig *Thionville* mellől: de ezekből is igen kevés bizonyost láthatunk, azon kívül, hogy az Egyesült Sereg a' Frantziák táborait minden oldalról igen röviden fogták.

Rheims Sept. 22-dikén. — „ *Rheims* Várofsa igen nagy Izorongattatasok között vagyon. Az itt fekvő Frantzia Sereg vakmerőképpen meg-határozták magokat, hogy az ellenséggel meg-verekedjenek, mellyből a' város igen nagy veszedelmet gondol magára háromlani. Az Auszriai Sereg Gen. *Klerfj* vezértése alatt a' *Suippe* mellett lévő erdő-kön keresztül rontván, csak 2 mértföldnyire vagnak ezen várostól. Igen sok helységek, mellyek réájok tüzet adtanak, fel-égettéttenek. *Rheimsból* mindenek szaladnak a' merre lehet, és drágább portékájokat költöztetik. A' lakosoknak egy része az Auszriaiakhoz szalad által, mások pedig bejebb nyomulnak az Országba, a' szerint a' mint ki-kierre, vagy a' más részre hajlik. Az Auszriaiak már az egéltiz *Aisne* vizének mejjékit el-borították, és minden e' körül fekvő helyégeket el-foglaltanak. „

Thionville mellől 26. Sept. — „ Az itt fekvő *Emigránsokhoz* azt a' hirt hozá egy sebess posta, hogy a' *Rheims* körül a' maga Sántzában körül vétetett Frantzia tábor, az éhségtől és egyéb nyomorúságoctól kényszerítettén, magát a' Pruszszus Királynak fel akarta adni, olyan fel-tétel alatt, ha szabad el-menetele engedtetnék. Ezen fel-tételre a' Király nem hajolván, Sept. 25-dikének estvéjéig engedteték idő a' Frantzia Seregnek a' gondolkodásra, hogy ha tettzik, fegyverciket minden fel-tétel nélkült le-tévén, magokat fel-adhassák. „

A' Frantzia *Nemzeti Conventben* Sept. 24-dikén és 25 dikén elő fordúlt fontosabb dolgok ezek: — Még 24-dikben ilyen kevély hangoz ditsekedett a' Hadi Minister ezen *Conventben*. — „ Sept. 20-dikától fogva — *ugy mond* — a' midön a' *Pruszszus* és *Austriai* Sergeknek a' *Kellermann* bátor Sergeire ütni elég bátorságok nem vala, hanem midön azt a' vakmerőséget tselékedték, hogy a' mi táborunknak szeme láttára a' *Suippei* erdőkön kereltül nyomúltanak, és mind azokat a' helylységeket, mellyek nékiek ellent állottanak, fel-égették, semmi nevezetes dolog nem történt. A' mi a' Déli táborot illeti, itt Gen. *Monteskiö* Sept. 10-dikén *Savoyába* a' maga Sergeit bé-szállította. „

Lukner Párisban vagyon, és azt kérte a' *N. Conventtől*, hogy a' Gyűlés előtt meg-jelenhessék, és némelly dolgokról jelentést tehessen. Ezen kérésére azt a' feleletet vette, hogy tégye a' maga kívánságát, minthogy *Frantziáú*l nem tud, Német nyelven, papirosra, és tsak ezt adja bé a' *Convent* elejébe. — Hogy *Lukner* Párisban vagyon, a' midön az ellenséggel tsatázni kellene — hogy *Dumurier* szüntelenül hátrál, és már magát *Chalondál* is megszszebb hátra vonta — hogy *Kellermann* az ellenséget a' leg-keményebb pafszszuson-is minden mozdulás nélkül a' térségekre kereltül-botsátotta — mind ezeknek füstje nem igen kedves a' Párisiak előtt, és az ő nyughatatlanságok szemlátomást nevedik.

A' *Nemz. Conventnek* 25-dik ülése, a' mellytől már a' mostani terhes környülállások között, mindenek a' leg szükségesebb és fontosabb rendelkezéseket várták

várták volna, a' leg alacsonyabb egymás közt való
tízvadásokkal töltenek el, a' melyly tízvadások reg-
geli 9 órától fogva estvéli 6-tig tartottanak. Egyik
azt vetette a' másíknak szemére, hogy egy *Triumv*
ratusnak fel állításán mukálozik. *Roberspiernek* szem-
től szemébe mondattatott, hogy ő légyen az, a'
ki akkor, a' midön a' városnak útzái a' meg-ölet-
teteknek vérektől gözölgöttek, parantsolatokat
adott ki, a' Nemz. Gyűlés némelly tagjainak áres-
tomba való vitettetésére, és a' ki a' Nemzeti Gyű-
lés tagjai között sokakat a' halálra el-szánván, vak-
merőképpen meg-határozta magában, hogy vagy
Dictatorsdot, vagy *Triumviratust* állitson fel az Or-
szágban. Maga *Roberspier* ezeket leg kisebb mozdulás
és maga mentsége nélkül halgatván-el, fel áll egy más
Députatus, és — „nem tsak *Dictatorsdggal's Trium-*
viratufsal fenyegetnek minket — *ugy mond* — ha-
nem! még böltsőjében el-akarják a' mi' ujjá szüle-
tett *Republicánknak* minden boldogságát temetni.
Apró *Republicátskákra* akarják ötet fel-darabolni.

Ekkor fel-állott már *Roberspier* is, és mentetet-
ni akarta magát, hanem ez nem engedtetvén-meg-
néki, azt kívánták tőlle, hogy egyenesen, és tsak
vagy *igennel* vagy *nemmel* feleljen ezen kérdésre:
akarja é a' Dictátorsdot, vagy nem? — ő pedig a'
helyett, hogy feleletet adott volna, le-szállott az
Oróló székből. — Utánna egy *Marat* nevü Depu-
tatus állott-fel, így szollván — „Nem *Roberspier*
's nem-is más, hanem egyedül én vagyok az, a'
kinek ezen bünt, ha tsak ugyan a' *Dictátorsdot*
illető gondolat bűnnek neveztetetik, lehet tulajdo-
nítani. „

nittani. „ — Ezen beszédre ifzonyú lárma támod-
ván, vád alá akarták némelleyk *Maratot* vettetni:
de végre más alkalmatosságra halasztatván ezen
vetélkedés, fel állott ekkor *Marat* maga ismét, és
egy pistolyt rántván ki zsebéből így szollott: —
„ Ha engemet vád alá vetettetek volna, ezen al-
kalmatossággal szemetek láttára lőttem volna agyon
magamat.

Meg-jegyzés.

Eppen ma kerüle keziinkhöz a' tegnapi estvére
ki-adatott *Bétsi* fő Udvari Kantzelláriának külö-
nös tudósítása. Leg-nevezetesebb ebből az a' 20-
dik Septembéri ágyuzás, melly a' fellyebb hol-
szason le-irattatott Frantzia Generál *Kellerman* Le-
velében olvastatik. Ezen ágyuzásban, 1 Frantzia
Generális, 30 tisztek, és 600 köz-emberek vesztet-
ték-el életüket: a' Pruszszus Sergekből pedig 150-nen
estenek-el. — Az a' hír-is repüle-bé *Bétsbe*, hogy
az edgyesült Sergek egy 10-ezer emberből álló
Frantzia tábornak, a' maga Sántzai között annyira
öszve szoritottanak, hogy ennek vagy magát fel
nem adni, vagy el nem veszni lehetetlen. E' fog
lenni az a' tábor, mellyről fellyebb-is emlékez-
tünk, hogy kapitulátzióra akart lépni a' Pruszszus
Királyval, és szabad el-menctelt kívánt, de nem
lyert: